

Sprawdzian: Substancje o znaczeniu biologicznym

Sprawdzian składa się z dwóch części. Część pierwsza zawiera 10 zadań testowych (każde za 1 punkt). W każdym zadaniu należy wskazać jedną poprawną odpowiedź. Część druga składa się z innego typu zadań. Za każde zadanie przewidziana jest inna liczba punktów zamieszczona po numerze zadania. Łącznie można uzyskać 26 punktów. Ostatnie zadanie (z gwiazdką) jest dodatkowe.

- 1. Proces utwardzania tłuszczów roślinnych** jest stosowany podczas produkcji:
a) alkoholi; c) mydła;
b) margaryny; d) olejów rafinowanych.
- 2. Produktami reakcji hydrolizy tłuszczów** są:
a) kwasy tłuszczowe i woda; c) kwasy tłuszczowe i glicerol;
b) kwasy tłuszczowe i mydło; d) tylko kwasy tłuszczowe.
- 3. Białka** są to:
a) estry kwasów tłuszczowych i glicerolu;
b) związki organiczne złożone z węgla, wodoru i tlenu o wzorze ogólnym $C_nH_{2m}O_m$;
c) związki o wzorze ogólnym $R^1-COO-R^2$ otrzymane w wyniku reakcji kwasów karboksylowych i alkoholi;
d) wielkocząsteczkowe związki organiczne zbudowane z cząsteczek aminokwasów.
- 4. Białka** stanowią dla organizmów:
a) wyłącznie materiał budulcowy; c) wyłącznie materiał energetyczny;
b) wyłącznie materiał regulacyjny; d) materiał budulcowy i energetyczny.
- 5. Alkohol etylowy** powoduje:
a) denaturację białka; c) żółte zabarwienie białka;
b) wysalanie białka; d) ceglastoczerwone zabarwienie białka.
- 6. W produktach spożywczych białko** można wykryć za pomocą:
a) wodorotlenku miedzi(I); c) stężonego kwasu azotowego(V);
b) wodorotlenku miedzi(II); d) jodu.
- 7. $C_{12}H_{22}O_{11}$** jest wzorem:
a) dwucukrów; b) wielocukrów; c) cukrów prostych; d) dekstryn.
- 8. Skrobię** można odróżnić od **glukozy**, działając na nią:
a) kwasem solnym; c) stężonym kwasem azotowym(V);
b) jodem; d) nie można ich w prosty sposób odróżnić.
- 9. Po dodaniu roztworu sacharozy** do niebieskiego wodorotlenku miedzi(II):
a) barwa zmienia się na ceglastoczerwoną; c) barwa zmienia się na ciemnogrnatową;
b) barwa zmienia się na żółtą; d) barwa się nie zmienia.
- 10. Błonnik** w organizmie człowieka:
a) jest materiałem budulcowym.
b) rozpada się pod wpływem enzymów na cząsteczki glukozy;
c) pali się i dostarcza organizmowi energii;
d) zwiększa perystaltykę jelit;

Część druga

11.4 p. Podanym nazwom pojęć przyporządkuj ich opisy.

a) wysalanie białka	1. Nieodwracalne ścięcie białka zachodzące np. pod wpływem wysokiej temperatury, alkoholu, soli niektórych metali
b) tluszcze	2. Inaczej celuloza, wielocukier o ogólnym wzorze: $-(C_6H_{10}O_5)_n-$, gdzie $n = 2500-10000$
c) próba Trommera	3. Estry glicerolu i wyższych kwasów karboksylowych
d) blonnik	4. Reakcja glukozy z wodorotlenkiem miedzi(II) prowadząca do powstania ceglastoczerwonego tlenku miedzi(I)
	5. Odwracalne ścięcie białka pod wpływem chlorku sodu

a –, b –, c –, d –

12.2 p. Zapisz schemat reakcji powstawania glukozy w wyniku fotosyntezy i omów jej znaczenie dla organizmów.

.....
.....
.....
.....

13.3 p. Zapisz równanie reakcji hydrolizy skrobi. Podaj nazwy produktów i warunki, w jakich ta reakcja zachodzi.

.....
.....
.....

14.3 p. Zaprojektuj i opisz doświadczenie służące do odróżnienia roztworu glukozy od roztworu sacharozy. Wypisz potrzebne odczynniki, sprzęt, sposób wykonania doświadczenia i podaj przewidywane efekty.

.....
.....
.....
.....
.....

15. 4 p. Zapisz schemat reakcji, jakim ulegnie w organizmie człowieka posiłek, w którego skład wchodzi bułka z szynką.

.....

.....

16* Napisz równanie reakcji łączenia się 3 cząsteczek dowolnego aminokwasu. Zaznacz powstające wiązania peptydowe.

.....

.....

.....